

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Ianvarii Et Febrvarii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258

De S. Archadio martyre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77365)

VITA SANCTI ARCHADII MARTYRIS, PER
DIVVM ZENONEM EPISCOPVM VERONENSEM

scripta, sed nunc demum locis non paucis emendata & aucta.

Um beati Archadij martyris gesta, fratres charissimi, cele-
stis triumpho honore sublimia, fidei annalibus recensenda
mandamus, in agone immortalis laudis Christianus sem-
per ardor animatur, fit geminum de religiositate commer-
cium, cum ad celeste præmium populus accenditur, & de
martyris meritis non filetur. Sed quis illustris martyrij pal-
miferam tot trophæis coronam competenti valeat sermo-
ne disserere, cum in spiritali palæstra multiplex luceat sui
numerositate victoria, cum in vno corpore tot martyria
videantur esse, quot membra?

12. IANVAR.

Est sermo
49. inter ser-
mões eius.
dem libr. 3.

Armauerat diabolus satellites suos in Dei populum, ve-
terano odio defertor antiquus, & totam familiam Christi impastæ feritatis grassatione
turbabat. Indixerat in homine Deo bellū, & infaustæ superstitionis busto in nefas con-
scium toto mundo funereum fecerat rogam. Scatebat per tecta culminum publicum
scelus, nec fuerat locus, in quo non erat pro religione sacrilegium. Cogeatur Christi
populus vanis superstitionibus interesse, atq; in cultū nefandi ritus, nunc aut libamina
incesta profundere, aut ornatas fertis victimas trahere, aut grauias nidoribus thura suc-
cendere, aut inter fumidos ignes pallenti aruina funesto sanguine prolitare, vt illicita
administratione ministerij Christianis mentibus Deus posset expelli.

Sua perse-
cutio.

* varijs

Sed dum bellum duri certaminis geritur, & familia Domini celo spectante probatur,
Archadius beatissimus martyr, huius inopinati nūcij horrore percussus, paululum dis-
tulit pugnam, iam debitus ad coronā. Nam posteaquā turbati urbem funesta conuen-
tione cognouit, ac singulos quosq; ad funebre illud spectaculum trahi, cōtemptis vni-
uersis facultatibus suis, amputatis radicibus seculi, delitescens, secessionis se commen-
dauit umbraculo: vtrunq; Christiano explicans voto, vt & non longius videretur à præ-
lio, & secedendo Euangelicæ iussuionis animaretur exemplo.

Archadius
primò lati-
tar.
Matth. 10.

Eccè itaq; in eius hospitium, velut in hostilem prædam, grassantium satellitum præ-
ceps irruit manus, sperans occupatione festina Dei famulum posse deprehendi. Quem
beati propinquus martyr, qui in eius fortè degebat habitaculo, absentem esse assiduus
vocibus inclamabat. Hunc verò profitentem, ad nefandam custodiam noxiæ mancipis
raperunt. Quem oblatum sibi, iubet crudelissimus rector acri obseruatione detineri.
Ad futuræ gloriæ testimoniū, tale beatus Archadius debiti martyrij quodammodo se
questrauerat pignus, in quo nec Christum relinqueret, nec propinquum. Statim itaque
beatissimus martyr se latere non passus est, se vltro offerens iudici, moram suam volun-
tariæ oblationis præiudicijs excusauit. Cui cum prouinciæ rector, pristinæ eius fugæ ve-
niam sub pactioe promitteret, si se vel serò nefandis superstitionibus immiscuisset, ta-
libus in eum sanctissimus martyr vocibus exilijt:

Prodit in
publicum.

Quid (inquit) vanissime omnium iudicium? putasne, aut de lucis istius incōgruis vsu-
ris, aut de propeæ mortis subitis damnis familiā Dei posse terreri, cum sciamus Apo-
stolica fide esse per scriptum, Mibi viuere Christus est, & mori lucrum? Excogita quibus
potes supplicij tormēta grauiora: maioribus te furoris stimulis accende: cuiusuis cru-
ciatus exerce molem: nos à Deo non poteris separare.

Eius egre-
gia collan-
tia.
Philip. 1.

Statim igitur crudelissimus rector, viperei veneni felle commotus, iubet noua & in-
iustata animaduersione poenarum, nec vsuali in reos lege, carnificum manus in marty-
ris membra sequere. Viluerunt vngulæ, inutiles ictus visi sunt plumbatarum, stetit con-
temptus eculeus, crebri fustium imbres, maioris poenæ contemplatione neglecti sunt.

Excogitatur nouum stupendumq; suppliciū, quo se in homine vincere crederet De-
um. Iubet sanctissimum martyrem furoris sui conscijs tradi: quibus nihil aliud imperat
mandatorum, nisi vt non præpropere discessu martyris spiritus migraret ad cælum. Ex-
peçet, inquit, mortem suam, & per membra distentus, proprij corporis laniatione vi-
uum cadauer adspiciat. Incidatur (ait) ab articulis manus, à eruribus pedes. O infane ho-
minum, fraudauit te furor tuus; Adhuc erat in victima Domini, quod possit offerre.

Nota im-
manitatem
sequi iudicij.

Ampu-

Amputādam linguam mandare ne scīsti, quæ in colluctatione martyrij prior solet Domino confiteri. Ductus est tandem beatus Archadius ad exoptatum iustus orationibus locum. Et intuens cælum, stetit Deo spectante securus. Parauerat extensa futuris ictibus colla, nuda uerat gladijs uenientibus iugulum, putauerat se feralem iudicis amentiam citæ mortis sorte satiare, dum subito manus iubetur extendere, ac super cespitem nudus proiectus in faciem, pedum extrema nudare. Ecce inter ipsa supplicia vacare non sinitur, sed orationis instar per carnificis tormenta meditatur.

Horrendū
in modum
sancti mar-
tyr excruc-
ciatur.

Eregerat securim percussor insanus, & signans oculis uulneribus lineam, feralis ictus assidua contemplatione vibrabat. Hæserant confessionis suæ glutino intrepidæ martyris manus, nec salientes digiti futuræ mortis exitio palpitabant. Tanta fuit in martyris deuotione constantia, ut omni corpore paratus ueniret ad gloriam. Mox itaque ut deuotum uulneribus corpus carnifex uidit, statim cadentis securis ictu neruorum connexa dissoluit, & cunctas compage discussa iuncturas corporis rupit: exilièrunt seclæ manus, & redeunte in se venarum meatu, paululum stupore fugituo, rursus in se riuos sanguinis, ruens vnda cruoris effudit. Dehinc poplitibus surisque porrectis, à germana coniunctione naturæ, gladio sequi latronis plantarum limes inciditur, & obsequio pedum corpus martyris viduatur.

Numerent martyria, qui possunt numerare supplicia: & in vno corpore quātum diabolus publicatus est furere, tantum cognoscatur Dominus triumphasse. Sed durat inter hæc martyris spiritus, & morarū numerositate seruatus perstat uiuus, parte sui corporis iam sepultus: remoratur in luce detentus, cuius membris iam plenus est tumulus.

2. Mac. 7.
1. Mac. 6.

O dignus gloriosi exitus finis. Asscēsurus altitudinem cæli, corporis sui impedimenta præmittit, & exequias funeris sui ipse præcedit. Cui hæc est cōparanda confessio: Machabæorum iungenda est numero, Elcazari est ad æquāda proposito, comparanda consilio. Archadius beatissimus martyr adhuc demoratur in seculo, & iam martyr recitatur in cælo: ut sit nomen Domini benedictum, qui regnat in secula seculorum, Amen.

DE S. BENEDICTO ANGLO, ABBATE
MONASTERII SS. PETRI ET PAULI, HOMILIA
*partim historica venerabilis Bedæ presbyteri. Extat Tomo 7. Operum
eius in Homilijs hyemalibus de Sanctis.*

In illo tempore, dixit Simon Petrus ad Iesum: Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te, &c. Matt. 19.

12. IANUAR.

Matt. 19.

Vdiens à Domino Petrus, quia diues difficilè intraret in regnum cælorum, sciensque se cum suis condiscipulis ad integrum mundi fallentis spreuisse delicias, voluit agnoscere, quid vel ipsi, vel ceteri mundi contemptores, pro maiore mentis virtute, maioris præmij sperare deberent, & respondens Domino, ait: Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te. Vbi solerter intuendum, quod non solum se omnia reliquisse, sed & Dominum sequi gloriatur: quia stultum profectò est, iuxta Platonè & Diogenem, & quosdam alios philosophos, vitæ quidem huius diuitias calcare, & hæc non pro æterna adipiscenda vita, sed pro inani agere mortalium laude captanda: stultum, præsentis labores vltro, absque spe futuræ subire quietis & pacis. Perfectus autem ille est, qui abiens vendit omnia quæ habet, & dat pauperibus, ac veniens sequitur Christum. Habebit enim thesaurum non deficientem in cælis. Vndè benè interroganti Petro, dixit talibus Iesus:

Labores
huius vitæ,
præmium
habent in
cælis.

Amen dico vobis, quod vos, qui secuti estis me, in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis suæ, sedebitis & vos super sedes duodecim, iudicantes duodecim tribus Israël. In hac quippe vita pro eius nomine laborantes, in alia præmium sperando regenerati, qui in vitam caducam mortaliter eramus geniti. Et iusta prorsus retributio, ut qui hinc pro Christo humanæ gloriæ celsitudinis neglexerit, illic à Christo glorifi-